

ДЕТСКА ГРАДИНА „БИСЕР“

4199 с.Труд , общ.Марица
ул. "Никола Петков " № 17

Тел. 03126 / 2318, GSM 0878 102 842
e-mail: cdgbiser@abv.bg

УТВЪРДИЛ:.....

Г.Ботова

Директор на ДГ "Бисер"

Утвърден със заповед № РД-09-33/01.10.2025г.

МОДЕЛ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЪС СЕМЕЙСТВОТА И ДЕЦАТА

В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯТА ОТ СЕМЕЙНА СРЕДА КЪМ

ДЕТСКА ЯСЛА/ ДЕТСКА ГРАДИНА

част от Правилника за дейността на детската градина

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детска градина „Бисер“, е предназначен за родителите, медицинските и педагогически специалисти, които работят с деца в група на детска ясла и първа група в детската градина.

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към Детска градина „Бисер“ е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина, приет е на заседание на педагогическия съвет по Протокол № 7 от 19.01.2021г. г.

I. Цели:

Да се създадат условия за плавно и безпроблемно адаптиране на децата към новата среда- различна от семейната, за да се намали стресът

II. Задачи:

1. Прилагане на разнообразни , индивидуални подходи към всяко дете и активни грижи за новопостъпилите деца през периода на адаптацията
2. Изграждане на доверие между родители и персонала на ДГ «Бисер»
3. Детската градина като инициативен фактор във взаимодействието и сътрудничеството осъществява разнообразни дейности за улесняване процеса на адаптация

III. Очаквани резултати:

Постигане на положителни крайни резултати в този преходен период от живота на децата -успешната адаптация към новите условия на детската градина

Педагозите да бъдат помощници и съюзници на деца и родители в трудния преходен период, чрез прилагане на подходящи методи на работа ,знания и практически умения

Постъпването на детето в детска ясла може да започне от 10-месечна възраст до навършване на 3-годишна възраст на детето. В детските ясли се осъществяват грижи за ранно детско развитие в няколко области: здраве и двигателно развитие, познавателно развитие, личностно-емоционално и социално развитие, езиково и комуникативно развитие.

У новопостъпващото дете трябва да се формират нови условнорефлекторни връзки, тъй като се наруша създадения динамичен стереотип (например, ползване на биберон, на памперс, на гърне, тоалетна). При отделни деца в зависимост от възрастта и индивидуалните особености, процесът на адаптиране е по-бавен. Тук е именно огромната и решаваща роля на медицинските сестри, на учителите и другите специалисти работещи в детските ясли и детската градина в сътрудничество с родителите за по-бързата и безболезнена адаптация на новоприетите деца.

Раздялата с майката/бащата се преживява болезнено почти от всички деца. Те страдат и от това, че се намират в нова обстановка сред непознати хора. Практиката показва, че има деца, които се приспособяват веднага, а други продължително време - от 2 до 4 месеца след постъпване в детската градина.

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина задължително включва краткосрочно присъствие на родителите в детската градина. Продължителността на присъствието на родителите, както и дейностите, в които могат да участват, се определят предварително на индивидуални срещи между учителите/медицинските специалисти и родителите.

В ДГ „Бисер“ се прилагат множество подходи и прийоми, на първо място индивидуален и холистичен подход към всяко дете и активни грижи за новопостъпилите особено през периода на адаптацията

От 2022-2023г. в ДГ“Бисер“ се прилага ПЕДАГОГИЧЕСКА ПРАКТИКА „УТРИННА ПРИКАЗКА” - Адаптационен психолого-педагогически и методически практико-приложен модел за съвместна работа на учители и представители на семейната общност в периода на постъпване на децата в детската градина . Този модел е допълнителна възможност за образователното развитие, в който учителите, педагогическите специалисти и представителите на семейната общност работят заедно, за да се създадат условия на адаптация детската Личност да разгърне пълния си потенциал в предучилищната институция. Моделът „Утринна приказка „ е ориентиран към 3 годишното дете, на което му предстои постъпване в първа група в детската градина, особено ако преди това не е посещавало ясла и за „представители на семейната общност“ когато говорим за родители и семейство. Това е продиктувано от обстоятелството, че днес децата на тази възраст по различни причини се отглеждат не само от своите родители, но и от други членове на семейството в по широкия смисъл на думата. В тази връзка този модел има за цел да отговори на следните въпроси:

- доколко предучилищната институция е подготвена да приеме деца, които за първи път се отделят от семейната среда и да предложи варианти за това;
- доколко представители на семейната общност са готови да сътрудничат на учителите, които ще приемат, обучават и възпитават децата на три годишна възраст и да предложат варианти за активно участие в този процес;
- как в процеса на адаптация детето трябва да „преживее“ трансформацията на преживяванията си в прехода от семейната среда към нова социално-педагогическа среда и да изпита удоволствие от преживяното и радост от играта.

Понятието „адаптация“ в научната литература се възприема като процес на приспособяване или нагаждане на организма или на отделен негов орган към непрекъснато изменящите се условия на средата, която го заобикаля. В този смисъл е много точно мнението на Леон С. Меджинсън, който казва, че не най-силният от един вид оцелява, нито най-интелигентният, а този, който най-добре се приспособява.

Процесът на адаптация е строго индивидуален при всяко дете. Той се осъществява по различен начин и зависи от различни фактори. Несъмнено най-важно значение в него имат родителите и тяхното отношение към децата. Процесът на адаптация е нещо много по-сложно от среща или сблъсък между две различни среди. „Той е по-скоро процес на пренасочване на ролите в семейството, процес на дълбока лична промяна и връщане към времето, в което ние самите сме били деца. Родителите тук не само са в позицията на отговорни хора, имащи грижата да подпомогнат приспособяването на детето към новото, но и в позицията на хора, които също имат своите страхове, неувереност или безпомощност. Те също се нуждаят в този процес от подкрепа, увереност и информираност.“ (Зидарова, Цв., Адаптацията в детската градина. София, 2019).

Време на провеждане	Дейност на персонала на ДГ	Дейност на родителите	Дейност на децата
	1. Провеждане на среща с родителите,	1.Първоначален разговор с	1. Създаване на очакване у детето за

преди постъпване на детето на ДГ 2. Запознаване на родителите на новото дете със значението и протичането на адаптационния период. 3. Подкрепя, насърчава, поощрява и стимулира детето в цялостната му дейност и поведение; 4. Посреща и приема детето с положително настроение, вежливо, учтиво, като съсредоточава вниманието си главно към него, създава у детето усещане за сигурност и спокойствие; 5. Запознава се с детето, запознава децата помежду им; 6. Подготвя предварително средата в групата за игра и занимания по избор на децата; 7. Определя лично пространство, надписано за всяко дете - места на масите за хранене и обучение, легло, гардероб, като запознава децата и родителите с тях; 8. Запознава детето с обстановката и обяснява предназначението на отделните помещения, материали, пособия; 9. Провежда организацията на учебния ден, като се съобразява с желанията на децата, потребностите им и осигурява разнообразие на дейности - образователни, възпитателни, почивка, игри и други основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие; 10. Подкрепя и подпомага всяко дете,	учителите, преди началото на адаптацията, относно характера на детето, неговите страхове и предпочитания, любими вещи, ритуали, особености. 2. Преди раздялата родителят да обясни на детето, че излиза и ще се върне да го вземе. Необявено пред детето „измъкване“ от пространството ще доведе само до това, при следващи пъти детето ви да е в постоянно напрежение, че вие отново може да изчезнете. 3. Ритуал на сбогуване между родител и дете – всеки родител на измисли някакъв малък жест за раздяла с детето си (въздушна целувка, силна прегръдка, помахване или нещо др.), което да е индивидуално за всяка двойка дете/родител и да се приеме като тяхна лична тайна; 4. Вечер е добре да се разговаря с него как е минал денят му и за заниманията в детската градина. Активното слушане е процес, при който родителят дава обратна връзка за фактите, които чува, като се опитва да отрази и изкаже чувствата на детето, каквито ги разбира. По този начин детето успява от своя страна да разбере по-добре чувствата си, да ги осмисли или да намери решение на проблема си. 5. Необходимо е вкъщи да се подкрепят същите правила, каквито	предстоящото постъпване – родителят да подготви вербално и действено детето за тръгването му на детска градина като често разговаря с него на тази тема, разказва му спомени от своето детство, пазарува заедно с детето необходимите вещи като пижамка, пантофки, раница и дава право на избор на детето за тях; 2. Може да посещава в началото (1-2 седмици) само определени моменти от дневната организация за 1 час, постепенно времето да се увеличава и да включват нови моменти; 3. Целодневният престой да е по-кратък за детето в период на адаптация; 4. Да наблюдава предварително и за кратко игрите на другите деца в групата и на двора; 5. Да е приучено да ползва гърне и/или тоалетна; да дава сигнали за уриниране и дефекация; 6. Да има елементарни умения да държи лъжица; 7. Да консумира разнообразно приготвена храна – в трикомпонентно обедно меню; 8. Ползването на биберон да се преустанови поради липса на необходимите хигиенни условия за биберон в детската градина; 9. Ползването на памперс е до 1,6 годишна възраст;
---	---	--

	когато изпитва затруднения или несигурност; 11. За по-бърза адаптация на децата, при необходимост се допуска родител в групата за отделни моменти на прием, закуска, обяд, приспиване на детето; 12. Не се допускат травми и наранявания, както от предмети, така и чрез агресивно поведение: хапане, удряне, блъскане, щипане и други физически форми на агресия между децата; 13. Поддържа се спокойна и приятна атмосфера за децата от персонала, без напрежение; 14. Използва се цялата налична материално-техническа база - аудио-визуална техника, играчки, учебни и познавателни книжки за интересно, забавно развиващо пребиваване на детето в детската градина; 15. Не се допуска грубост, тревоги, наказания, безразличие и безучастие при проблеми на децата; 16. Децата не се оставят без надзор; 17. На родителите се дава своевременно и ежедневна информация и консултиране за адаптиране, постиженията и поведението на детето; 18. Персоналът спазват професионална етика и отговорности произтичащи от длъжностите и съобразно със закона. 19. Всяка адаптация изисква време и ако	очакват детето в детската градина, а именно – да се подреждат играчките след игра, да се храни на масата по същото време, а не пред телевизора, да се поддържа ред, да спи следобед. Важен е примерът на възрастните в семейството. - Участие на родителите в някои режимни моменти – само за 5-10 мин. родители, които пожелаят да се включат в утринната гимнастика (с демонстрация на физич. упражнения), в разходките извън детската градина (чрез организиране на малки екскурзии до близки места) или при игрите на открито (съвместни с родителите игри като „Скални катерачи“, Малките туристи“, „Ловци“ и др. Родители могат да участват и при храненето, сервирането и подреждането на масите заедно с децата, при приспиването им (чрез четене на приказка или пеене на приспивна песен, погледване по главичките и т.н.); - Да не се прекъсва посещението на детска градина без причина	10. Да пие от чаша; 11. Да има опит за общуване и в непозната среда (в градинки, паркове с деца и възрастни); 12. Да седи на детско столче; 13. Да е дружелюбно към другите деца, да споделя играчки; 14. Да прибира играчки на определените места в групата; а е запознато със занималнята, дворната площадка в детската градина, дори с персонала; 15. Да обича да слуша музика, да изпълнява естествени движения на фона на музиката, да слуша приказки, да изпълнява указания на възрастните; 16. Може да идва в групата със своя любима играчка само през периода на адаптация; 17. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно, че не е сбъркало, че не е допуснало грешка;
--	--	---	---

	за едно дете е достатъчна седмица, за друго може да е необходим месец и повече. Продължителността на адаптацията зависи и от характера на детето, семейната обстановка, здравословното състояние, методите и подходите, които учителите и др. специалисти избират по своя преценка. 20. Педагогическа практика „Утринна приказка“- модел за съвместна работа на учители и представители на семейната общност в периода на постъпване на децата от I гр. в детската градина.		
--	---	--	--

АЛГОРИТЪМ

1. Подготовката за раздялата да започва вкъщи. На детето може да му се говори за това, че то отива на детска градина, а родителите - на работа. Трябва предварително да подготвите детето за мисълта за детска градина. Подробно му разкажете за реда в нея, за обстановката, направете си кратка екскурзия до детската градина. Неизвестното плаши детето. То трябва да е запознато с това, което го очаква. Накарайте го да разбере, че вие ще се чувствате горди, че то вече е голямо и ходи на детска градина. Не забравяйте, че всички ваши емоции се предават на детето.
2. Разкажете на учителите за индивидуалните особености на вашето дете, за неговите навици и умения. Уточнете от каква помощ се нуждае детето ви.
3. Когато сте вече в детската ясла/градина, кажете на своето дете, че ще остане за да играе с други деца и ще го вземете по-късно. Можете да опишете деня, който го чака. Детето трябва да знае, че ще остане в детската градина без Вас. Прегърнете го и преди да си тръгнете, помахайте с ръка за „довиждане“. Използвайте любимата играчка, с която детето говори и се чувства сигурно. Ако детето иска да си вземе играчка или книжка, не му забранявайте - това за него е част от дома и с нея то ще се чувства по-комфортно. Това му носи спокойствие, усещане за нещо лично и познато.

4. Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо, без да удължава момента. Ако детето трудно се разделя с майката, желателно е през първата седмица да го води някой друг.
5. Раздялата между родител и дете трябва да бъде бърза и кратка и насърчаваща детето. Най-добре е родителят сам да помисли за своя ритуал при раздяла. Ритуалът ще направи родителя по-уверен и тази увереност ще се предава и на детето. Не обещавайте неща, които не можете да изпълните!
6. Много важни са емоциите на родителя при раздялата. Колкото по-плах и нерешителен е той, толкова по-тревожно ще бъде детето.
7. На детето трябва да бъде обяснено след кое събитие от деня ще го вземат (след като то се наобядва или след като се наспи). Така детето няма да е тревожно кога и дали ще го вземат, а ще очаква събитието.
8. Не променяйте правилата, които сте въвели при раздяла. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.
9. След като вземете Вашето дете от детска ясла/градина, детето може да бъде превъзбудено и да изисква повече внимание. Това е нормален начин да се освободи от напрежението, причинено от промените в живота му. Вярата на родителите в способността на детето да се адаптира и да бъде щастливо в детската ясла/детската градина, помага и подкрепя детето в тази трудна, но важна стъпка към независим живот. Активно изслушване на детето, без телефон или другу занимания на родителите, т.е цялото внимание е само за детето поне за половин- един час.
10. Някои деца се уморяват много от новите впечатления, новите приятели, новите дейности, многото хора. Ако детето е неспокойно и нервно това означава, че то има неудовлетворени потребности. Не търсете причините единствено само в детската градина. В този случай вие трябва да го прибирате по-рано. Не му се карайте - просто насочете вниманието му към нещо по-интересно.
11. Постарайте се детето да бъде в спокойна обстановка, без никакви конфликти. Говорете му ласкаво и нежно, по-често го прегръщайте. Не забравяйте да го хвалите за всичко постигнато. Детето се нуждае от вашата постоянна подкрепа. Само по този начин детската градина може да се превърне в място, където то ще се чувства комфортно, а това ще ви осигурява необходимото за работата ви спокойствие.
12. Плачът на дете, което все още не говори, може да означава физиологични потребности на детето, които трябва да се установят и удовлетворят незабавно:
- храна;
 - вода;
 - сън;
 - ползване на тоалетна;
 - друга потребност.
- След като предварително сте се запознали с дневния режим на детската градина, за по-лесна адаптация на детето е желателно да се наложи подобен режим и вкъщи. Още повече ще помогне, ако имате възможност два-три месеца предварително да се следва режима в детската градина.
13. Максимално да е близко и менюто у дома към това в детската градина. Ако детето е свикнало вкъщи на обяд да яде само едно ядене, то нищо чудно, в детската градина да откаже някое - първото, второто или третото. Имаме предвид, че често пъти храненето е една от основните причини, поради която детето не иска да ходи на детска градина.

14. От значение е и редовното ходене на детска градина. Нека детето свикне с мисълта, че от понеделник до петък всеки има задължения - то е на градина, мама и татко са на работа. А събота и неделя са дните за семейни забавления.
15. Желателно е детето да бъде включено в избора и подреждането на детската раничка и сложете в нея всичко необходимо: комплект за преобличане, пижама, пантофи, любима играчка.
16. Облеклото: дрехите трябва да са лесни за обличане събличане, да нямат сложни закопчавания или трудно да минават през главата; обувките съответно да са лесни за обуване и събуване - на този етап за предпочитане са обувките без връзки.
17. В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. Изградени начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на децата. Три годишното дете трябва да има умения да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките и други елементарни умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина. Важно е тези навици да се развиват постепенно, а не когато остават дни до постъпването в детска градина.
18. Осъществява се ежедневен контакт с учителите (медицинските сестри); родителите получават информация как се справя детето с новата обстановка. Всеки проблем, свързан с детето се разрешава много по-лесно при взаимно доверие.
19. Когато децата още от първия ден усетят доброжелателните отношения между родители педагози (специалисти), със сигурност се справят по-бързо с новата среда.
20. Бързо привикват тези деца, чиито родители са ги поверявали на грижите ту на едната баба, ту на другата, ту на гледачката или на по-големите братя и сестри. Те са открити за общуване - както с връстниците, така и с възрастните.
21. Новото предизвиква тревожност при възрастните и още по-силна, при малчуганите до 3 години. Затова на детето му е необходима информация:
- Какво ще се прави в детската градина - ще се пее, танцува, играе, спи, яде и т.н.;
 - С кого ще бъде там - с други деца и с госпожите, които знаят много забавни неща;
 - Да има възможност детето да се запознае предварително с бъдещите си учителки;
- Изключително важна е положителната нагласа на родителя към детската градина. Ако той вярва, че това е най-доброто място за детето му, така ще мисли и то.
22. Да научим детето отрано на добри обноски. Докъм две годишна възраст то спокойно може да помага с ръка, да даде „въздушна целувка“, да усвои две-три „вълшебни думи“: благодаря, извинявай, здравей, довиждане. Дори и да не може да ги каже, възрастните трябва непрекъснато да ги повтарят при всеки повод. В детската градина са въведени правила за децата за добри обноски и безопасно поведение.
- Уважаеми родители, не злепоставяйте детето пред други деца и възрастни със забележки и грубости! Учете детето да споделя играчките с другите деца. Поощрявайте ги по всеки повод с „браво“, „благодаря“, „ти можеш“, „хайде пак“!
23. Децата са нашето огледално отражение, те подражават, затова внимавайте в собственото си поведение!
24. На масата. Поведението и уменията за хранене се учат на масата. На година и половина-две малчуган трябва да умее да държи сам лъжичката, да ползва салфетка по време на ядене. На две и половина, три години - да не яде с отворена уста. На четири - да ползва вилица. На пет – вилица и неостър нож, с който да си помага; да участва в сервирането, на 6 - да си прави сандвичи с подготвена смес.

ФИНАЛИЗИРАНЕ НА ПЕРИОДА ЗА АДАПТАЦИЯ

Да не забравяме, че темповете на адаптацията са различни за всяко дете. Нужно е да бъдем последователни, да вложим търпение и разбиране към детето. .

Адаптацията е приключила след като детето е приело служителите, децата и средата. Възможно е при сутрешният прием, детето да протестира, но при влизане в групата се чувства комфортно.

Служителят, подкрепящ детето по време на неговата адаптация не е необходимо да присъства в дневните грижи, но е на разположение, ако детето има нужда от него.

Родителят посещава детската градина след предварителна уговорка с учителите/медицинските специалисти на групата. За престоя в детската ясла/градина, родителят е необходимо да си осигури маска, калцуни, дезинфектант